

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ НА 2015-2017 РОКИ

О. В. Піскун, в.о. директора департаменту
М. І. Бакун, начальник відділу тваринництва
Департамент агропромислового розвитку Миколаївської
облдержадміністрації, Україна

У статті наведено інформацію щодо стану галузей тваринництва в господарствах Миколаївської області та представлено можливі шляхи перспективного розвитку тваринницького комплексу Миколаївщини.

Ключові слова: агропромисловий комплекс, тваринництво, галузь, продуктивність.

Постановка проблеми. Тваринництво – особлива галузь сільського господарства, стан розвитку якої вагомо впливає на економічний потенціал АПК країни, на всі сфери суспільного виробництва. Тваринництво забезпечує населення високоякісними, калорійними, дієтичними і вітамінізованими продуктами харчування, а промисловість – сировиною. Екологічне значення полягає в забезпеченні землеробства органічними добривами, внесення у ґрунт яких повертає в природу значну кількість органічної маси, сприяє підвищенню його родючості, вмісту гумусу, розвитку мікрофлори, інтенсифікації ґрунтотворного процесу і кругообігу речовин в породі [1, 6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нестабільність соціально-економічної ситуації, низький рівень концентрації капіталу в аграрній сфері, диспаритет цін між сільськогосподарською продукцією і продукцією промисловості та його наслідки зумовили хронічні негаразди в цій галузі аграрного виробництва [2, 4, 8].

У процесі реформування агропромислового комплексу тваринництво України зазнало, на жаль, негативних змін. Масове скорочення поголів'я сільськогосподарських тварин, зниження продуктивності, збитковість виробництва та погіршення якості продукції ставлять під загрозу національну продовольчу безпеку, знижується експортний потенціал країни та погіршується соціальна ситуація в сільській місцевості. Зважаючи на унікальні властивості галузі та провідне місце в структурі АПК важливим є комплексне дослідження розвитку тваринництва, створення сприятливих інвестиційних умов та запобігання збитковості виробництва.

У нинішніх умовах особливого значення набуває курс на послідовну інтенсифікацію агропромислового комплексу. Виступаючи як магістральний напрямок розвитку сільського господарства, інтенсифікація передбачає необхідність раціонального та ефективного господарювання. Тільки на такій основі може бути досягнутий якісно новий ступінь розвитку продуктивних сил та значно підвищена ефективність факторів економічного росту [4, 8].

Мета статті – надати інформацію щодо стану галузей тваринництва у господарствах Миколаївської області та представити можливі шляхи перспективного розвитку тваринницького комплексу Миколаївщини.

Виклад основного матеріалу досліджень. У галузі тваринництва минулого року основну частину (більше 70%) продукції вироблено особистими селянськими господарствами.

Всього по області вироблено 57,7 тис. тонн м'яса, 500 млн штук яєць, 122 тонни вовни, що більше 2013 року відповідно на 16,3; 66,9 та 22,8%, виробництво молока склало 369,3 тис. тонн (на рівні 2013 року) [3].

Вперше за останні 5 років обсяги реалізації м'яса по області перевищили 50 тис. тонн, при цьому отримано позитивний баланс виробництва м'яса – вирощування перевищило реалізацію на 10,7%.

У 2014 році продуктивність корів по сільгосп підприємствах склала 4,5 тонн молока, а в сільськогосподарському підприємстві «Промінь» Арбузинського району більше 10 тонн, що є найвищим показником за всі роки.

Незважаючи на складні економічні умови розвитку господарств, минулого року введено в експлуатацію 7 тваринницьких об'єктів загальною кошторисною вартістю більше 40 млн грн.

На період зимівлі худоби заготовлено достатню кількість кормів усіх видів зокрема 146,6 тис. тонн сіна, 380,7 тис. тонн зернофуражу, 258,7 тис. тонн соломи, 131 тис. тонн силосу та 18,7 тис. тонн сінажу, що повністю забезпечить потребу тваринництва до нового врожаю.

Наразі основною проблемою в галузі тваринництва є скорочення чисельності поголів'я худоби та птиці. Основною причиною цього є втрата економічної зацікавленості ведення тваринництва всіма категоріями сільгосптоваровиробників у результаті чого різко скоротилися площі сільгоспугідь для вирощування кормів всіх видів. Крім цього, відсутність паритету цін на продукцію тваринництва і промислову продукцію, низька платоспроможність населення та різке скорочення обсягів експорту продукції (особливо молочної), внаслідок військово-політичного стану на сході нашої країни, негативно вплинуло на розвиток галузі [5].

На жаль, за попередніми прогнозними розрахунками на найближчу перспективу ситуація буде тільки ускладнюватися, а саме чисельність поголів'я худоби та птиці в господарствах населення буде скорочуватися, у великотоварних господарствах, навпаки, поступово збільшуватися,

переважно за рахунок відтворення високопродуктивних стад.

На даний час потенційні можливості збільшення виробництва продукції тваринництва у господарствах населення майже повністю вичерпані, а фермерські господарства практично не займаються тваринництвом. Тому, основні надії пов'язуються, в першу чергу, з подальшим розвитком молочного скотарства та свинарства у великотоварних господарствах.

Зокрема, найближчими роками (2015...2017 рр.) планується здійснити будівництво модульного корівника на 2400 голів, доїльного блоку на 80 корів та свинокомплексу на 24 тис. голів у СТОВ «Промінь» Арбузинського району, модульного корівника на 400 голів та доїльного блоку на 40 корів у СТОВ «Колос-2011» Очаківського району, розширення високопродуктивних молочно-товарних ферм у ПрАТ «Україна» Доманівського району, ФГ «Закревського-2010» Кривоозерського району, ПСП «Кумари» Первомайського району, розширення свинокомплексів у СВК Агрофірма «Миг-Сервіс-Агро» Новоодеського району, СГПП «Техмет-Юг» Жовтневого району, ТОВ «Агрофірма Корнацьких» Кривоозерського та Первомайського районів, а також планується будівництво нового «Навчально-науково-виробничого свинокомплексу» Миколаївським національним аграрним університетом [9].

Водночас розвиток птахівництва визначається нестабільністю насамперед через щорічну невизначеність кількості поголів'я птиці, яка утримується в найбільшому птахогосподарстві ТОВ «Ареал-Снігурівка» Снігурівського району, що входить до монопольного агрохолдингу «Авангард». Виходячи з наявних виробничих потужностей цього господарства на даний час, прогнозується стабілізація виробництва яєць по області на наступні роки на рівні 500...520 млн штук на рік.

Паралельно з розвитком великотоварного виробництва в області планується створення заготівельних та обслуговуючих кооперативів, а також сімейних ферм (здебільшого молочних) на базах особистих селянських господарств.

Організаційна робота щодо цього проводилася в попередніх роках, зокрема у 2014 році у Снігурівському та Березнегуватському районах, спільно з молокопереробним підприємством «Данон» та міжнародним благодійним фондом «Добробут громад».

Взагалі складна ситуація, що склалася в галузі тваринництва, спричинена насамперед відсутністю стабільної державної підтримки та механізму її реалізації, а також чітко визначених пріоритетних напрямів розвитку тваринництва з урахуванням вимог СОТ і тенденцій на зовнішніх ринках. За таких умов важко сформуванати інвестиційно-привабливий клімат в галузі.

Незважаючи на загальну тенденцію скорочення чисельності поголів'я худоби і птиці та складну ситуацію в цілому, в галузі тваринництва очікується, за рахунок утримання високопродуктивного поголів'я, незначний приріст обсягів виробництва продукції тваринництва у період до 2017 року. Зокрема зростання обсягів реалізації м'яса порівняно з досягнутими показниками у 2014 році складе 6,6%, виробництва молока 2,9%, яєць 4% та вовни 2,5% .

Висновки. Основні шляхи розвитку галузей тваринництва полягають в першу чергу з розвитком молочного скотарства та свинарства в великотоварних господарствах. З розвитком великотоварного виробництва в області планується створення заготівельних та обслуговуючих кооперативів, а також сімейних ферм (в основному молочних) на базах особистих селянських господарств.

Список використаних джерел:

1. Біттер О. А. Економічна ефективність виробництва продукції тваринництва в сільськогосподарських підприємствах : [монографія] / О. А. Біттер, Г. В. Ковальова, О. В. Мазуренко. — Івано-Франківськ : Вежа, 2011. — 184 с.
2. Богданко С. Невтішні реалії / С. Богданко // Агро перспектива. — 2009. — № 2. — С. 40—43.
3. Державна служба статистики України [Електроний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Добровольська С. Р. Розвиток тваринництва в сільськогосподарських підприємствах: зміни у структурі галузі / С. Р. Добровольська // Сталий розвиток економіки. — 2012. — № 2. — С. 173—176.
5. Законодавство України [Електроний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>
6. Мазуренко О.В. Тенденції розвитку тваринництва в Україні / О. В. Мазуренко // Економіка АПК. — 2011. — № 8 — С. 16—21.
7. Рибалко В. П. Сучасний стан та напрями розвитку вітчизняного свинарства / В. П. Рибалко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. — Миколаїв : Миколаївський ДАУ, 2010. — Т. 2, Вип. 1 (52). — С. 21—25.
8. Розвиток галузі тваринництва, державна підтримка виробників тваринницької продукції – МінАПП [Електроний ресурс]. — Режим доступу : <http://agroua.net/news>
9. Сайт Миколаївського НАУ [Електроний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.mnau.edu.ua>

Е. В. Пискун, Н. И. Бакун. Состояние и перспективы развития отрасли животноводства в Николаевской области на 2015-2017 годы.

В статье приведена информация о состоянии отраслей животноводства в хозяйствах Николаевской области и представлены возможные пути перспективного развития животноводческого комплекса Николаевщины.

Ключевые слова: агропромышленный комплекс, животноводство, отрасль, продуктивность.

E. Piskun, N. Bakun. The state and prospects of development of the livestock industry in Mykolaiv region for 2015-2017 years.

The article presents information on the status of livestock breeding farms in Mykolaiv region and possible ways of perspective development of livestock-breeding complex of Mykolayiv region.

Key words: agroindustrial complex, livestock, industry, productivity.